

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marți și Vineră

Prețul inserțiunilor: un șir peti 4 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisorile neîncercate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Învățământul religiei

(x) Întrunirea învățătorilor, ținută pe la sfârșitul lui Februar a. c. în București a discutat întrebarea: Cine să predea în școala primară religia, învățătorii sau preoții? S'au găsit învățători, cari au fost de părere că religia trebuie să fie predată din partea preoților; cei mai mulți însă au susținut că și acest obiect de învățământ al școlii primare să fie lăsat în sarcina învățătorimii.

Un glas răsleț, al institutorului Cioarănescu, fost deputat, a cerut, în aprobările cam sfioase ale unora, înlăturarea religiei din școala primară. Argumentele sale se îndreptau însă mai mult împotriva persoanelor preoțești, decât a religiei. Discuția, pornită pe acest povârniș, amenința să se deplaseze cu totul, dacă la cererea celor prezenți n'ar fi luat cuvântul P. C. Sa arhimandritul Scriban, singurul preot care era de față la desbateri.

Părintele arhimandrit a arătat valoarea religiei ca factor de cultură și acțiune; școala, lipsită de acest obiect de învățământ, este redusă în mijloacele ei de înăbușire asupra omului, și anume de cel mai important mijloc — când e bine susținut. Ce rost are năzuința unora d'a se lipsi de asemenea putere? De sigur că nici un rost, au răspuns înșiși învățătorii întruniți. Preoții recunosc superioritatea învățătorului în mărirea tehnicii didactice de a preda materialul, — dar și învățătorimea trebuie să recunoască superioritatea preoților într-o stăpânire fondului materiei. Deși materia religiei în școala primară e departe d'a fi vastă, cu toate acestea, greșeli se pot face destule în lipsa cunoștințelor teologice. Ca exemple despre aceasta pot sluji, cum constată vorbitorul, două cărți alcătuite de bărbați cu multă trecere între scriitori și pedagogi, sănt cărțile: *Explicarea Evangheliilor* de S. Mehedinți și *Religia pentru copii* de Nisipeanu, amândouă având multe greșeli de fond.

Pe temeiurile arătate, vorbitorul a fost de părere, că în principiu trebuie lăsați preoții să predea religia, și numai când din cauza vârstei sau din alte cauze preotul ar fi împiedecat în predarea cursului de religie, să fie înlocuit, în mod excepțional, de altă persoană.

Declarațiile părintelui Scriban au fost primite cu aprobări. Nu s'a mai găsit nici un membru al întrunirii, care să ceară excluderea învățământului religios din școală, cu atât mai ales că în programul discuțiilor nu era vorba despre păstrarea sau

scoaterea religiei dintre obiectele de învățământ, ci numai de chestiunea: *dne* s'o predea în școală: preotul sau învățătorul?

Președintele adunării, dl Ghițescu, directorul învățământului primar din ministerul instrucțiunii, a mulțumit părintelui Arhimandrit și l-a invitat să mai vie să-și continue expunerile, împreună cu alți preoți. Cunoaștem cu toții, a zis președintele director, puterea religiei și știm ce întărire poate să dea statului național românesc.

Așa s'a cuvântat, și așa s'au petrecut lucrurile la întrunirea dascălilor din București.

Totuș, unul dintre ziarele capitale, *România*, din 15 Martie a. c., învinovățește preoțimea că e incapabilă în predarea religiei și că «cere multe ore de religie, încât ți se pare că ar vrea să scoată, din tinerele odrasle, doctori în teologie». La ce bun această exagerare? Se aduce patriei excelent serviciu prin asemenea, cum s'ar zice, șarjare tinerească? «Mentalitatea călugărilor, — urmesăz acelaș organ, — fioros de înapoiată, ar vrea să transforme lumea ducându-o îndărăt cu o mie de ani»... N'am încreșta izbucniri d'acest soi, dacă ar izvorî din «Adevărul» și «Dimineața», — dar ele ni se trimit dela organul partidului național român, ziar dela care se așteaptă mai multă chibzuială în vorbele ce privesc biserica națională și religia dominantă a țării.

Pentru... „a defeconat”. Organul oficios al uniților din Lugoj, Sionul Românesc, a publicat decretul de excomunicare a parohului din Izvin Dr. Ștefan Pop. În acest decret se spune că excomunicarea se face din motivul că numitul preot «a defeconat din credință», și că în acelaș timp a lăsat «după sine o parohie materialicește sdruincată». Excomunicarea era o simplă formalitate fără mult temei, căci «excomunicatul» trecuse atunci, de câteva săptămâni, în sânul clerului ortodox și se deslăcușe de legăturile sale de mai înainte; — era însă vorba de altceva: d'a se aplica o lovitură de răsunare din partea eparhiei Lugojului împotriva «defeconatului» acuzându-l — foarte grațios, dar nu și grațios — că a sdruincat starea materială a unei parohii greco-catolice.

Să întrebăm însă:

Câte suflete se găsesc în această parohie? După datele mai nouă, ar fi cam șasezeci de uniți. Numărul acestor are avea așa dar menirea să ridice parohia materialicește; ear dacă n'o poate face, vinovat este — parohul ei! Mai «logic» nu se poate.

La proiectul de reformă a învățământului primar. Confrății dela *Gazeta* din Brașov combat în (Nr. din 16 l. c.) în felul următor reforma de învățământ:

«Tot după acest proiect i-ar fi destul unui dascăl să fie denunțat că nu a mers într-o Du-

minecă la biserică sau că și-a uitat să înceapă masa, sau să se culce într-o seară, fără de rugăciune — luând în considerare situația de azi dela noi, unde denunțările contra nesimpatizantilor guvernului sânt atât de cu efect! — nenorocitul ar fi destituit pe motiv că... a manifestat dispreț de religie».

Înțelegem prea bine că presa din opoziție să discute și să combată proiectul de lege al guvernului liberal; dar, pentru câștigarea simpatizantilor corpului didactic și ale altor luminători ai satelor, de a căror educație confrății brașoveni se arată îngrijați, — asemenea aberațiuni sânt cel puțin de prisos. Viitorul dascălesc cere alt fel de sprijin.

Fundațiunea Gojdu

În tratativele romano-maghiare, ce se urmează acum la București, s'a ajuns la limpezire în chestiunea *Fundațiunii Gojdu*. Reprezentantul, din partea românească, în această afacere a fost dl Ion I. Lăpădatu.

Dreptul nostru de proprietate, asupra averii fundațiunii, n'a fost tras la îndoială; și astfel reprezentanța fundației Gojdu, care din anul 1918 — averea fiind la Budapesta — n'a mai putut îndeplini scopurile sale în conformitate cu dispozițiile întemeietorului de piosă amintire, va fi din nou pusă în drepturile și îndatoririle sale administrative.

Credincioșii noștri, aflați în Ungaria și în Iugoslavia, au și dănsii îndreptărire la o parte din pomenita fundație. Pentru a se face lichidarea cuvenită, se va întruni la Sibiu, în vara acestui an, o comisiune. După clarificarea chestiunii între membrii reprezentanței ai statelor succesore, averea fundațiunii, evaluată în cca 200 milioane de lei imobile și efecte, va reveni în posesiunea proprietarilor săi de până acum.

Cum ar trebui să fie organizată din nou fundațiunea Gojdu?

La această întrebare, sântem în situația de a comunica părerea exprimată de I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae. Planul Arhierului nostru este, ca în locul multelor burse mărante distribuite până acum, să se întemeeze căminuri studențești pe lângă universități. Bună oară, un Colegiu Gojdu în Cluj, cu bibliotecă, și cu alte mijloace de studiu, cu toate localurile necesare întreținerii studenților, în cele mai bune condiții de igienă și de morală — dându-se tinerimii universitare îndrumări în senzul învățătorilor bisericii noastre drept măritoare, — ar da negreșit rezultate cu mult mai edificatoare din punctele de vedere ale creșterii și îngrijirii sufletești, în deosebi în împrejurările grele ale trailui din timpurile actuale.

Afară de întemeerea și susținerea acestui Colegiu, fundațiunea Gojdu, după lămurile testamentului marelui binefăcător al bisericii ortodoxe române, va avea puțină de a vota ajutoare și pentru teologii dela seminarile întreținute de eparhiile mitropoliei Ardealului.

Pe căile acestea, instituția filantropică și culturală a marelui mecenat Emanoil Gojdu va rămânea și mai departe în serviciul bisericii și al credincioșilor ei.

Colectele...

Frații dela *Unirea*, din Blaj, sub cuvânt d'a nu se face trădători, (!) ai «sfinței uniri» cu Roma papală, își țin de sacră datorie — în nr. din 15 I. c., — să-și manifesteze supărarea și cătrăneala din cauza «sentimentelor de care este animat ortodoxismul oficial» față de biserică unită ardeleană.

Exasperarea aceasta, așternută, sub titlul de *Documente ortodoxe*, pe trei încăpătoare coloane, provine din faptul că autoritățile bisericii noastre ortodoxe n'au propus ministerului ocrotirilor sociale spre aprobare întreprinderea unei colecte în scopul zidirii bisericii *gr.-catolice* dintr-o comună din părțile Sibului, cu locuitori aproape în întregime ortodocși.

Și, ca această gravă problemă să fie prezentată publicului pe temeiul solid de «documente», *Unirea* tipărește textul scrisorilor adresate ministrului, în această chestiune, din partea II. PP. SS. LL. mitropolitului primat Miron și mitropolitului Ardealului Nicolae.

Noi, ortodocși, avem obiceiul de a lucra numai la lumina zilei, și nu pe căl oculte. De aceea, fără a întreba pe eminenții confrăți dela Blaj, de unde au «împrumutat» textul scrisorilor din ministerul ocrotirilor sociale, — ziarul nostru își exprimă bucuria că scrisoarea înaltului nostru prelat a ajuns în publicitate, și încă tipărită și cu caractere tipografice destul de bătaioare la ochi, ca de pildă următorul pasaj subliniat de *Unirea*:

«E un superior interes al întregului neam românesc, ca să aibă un singur altar, la care să se închine toți fiii lui. Din motivul acesta credem că nu e bine să se dea sprijin la clădirea unui alt doilea altar, nici în comuna numită (Tiliș), nici în altele».

Înșiși preoții uniți și cu buna judecată vor trebui să înțeleagă, că interesele neamului românesc și creștinesc cer ca toți fiii săi să-și caute mângăierea sufletească sub aripile ocrotitoare ale bisericii cu milioane de credincioși români, și la altarul căreia s'au închinat odată strămoșii lor, și «de care numai uneltirile subversive ale dușmanilor» ne au despărțit. Aceste sânt principii sănătoase și frumoase, care ar face cinste oricărui preot.

Prin urmare: Nimic mai adevărat, și nimic mai creștinesc și național românesc, decât afirmarea din scrisoarea mitropolitului nostru, care constată valoarea unui altar; căci al doilea altar, orce s'ar zice, este păgubitor pentru toți.

Comuna Tiliș, și toată regiunea aceea, este locuită nu în mare majoritate, ci aproape în totalitate de ortodocși: Tilișca are 2154 ortodocși, față de uniți în număr de vreo cincizeci, — același raport este și în alte comune.

Colectele pentru biserici se adresează prin urmare mai ales la cei mulți, la ortodocși, cu atât mai vădit ca inițiatorii colectelor pentru biserici *gr.-cat.* se îngrijesc totdeauna să de clar în petițiile lor la autorități, că este vorba de refacere sau clădire pur și simplu «românească», și nu spun fămură că e vorba de aș-

zăminte întâi *gr. catolice* și numai după aceea românești, — fiindcă... vor fi știind ei de ce.

Circulă în toată țara mulțime de colecte pentru biserici unite, fără să se spună însă că sânt unite, ci li se zice simplu: *biserica românească din etc.*

«Documentele» tipărite de *Unirea*, elocință ca todeauna, nu se puteau firește să se termine înainte de a scoate eară la livrarea acuzarea de «sterilitate fără seamăn a bisericii ortodoxe» aici picurii de negreală se varsă în abundență obișnuită clarissimilor. N'am primit însă, și nu primim nici de astădată, dela prea isteții confrăți, răspuns la invitarea noastră de a ne arăta în sfârșit: Care este la adecă activitatea prodigioasă a bisericii unite și a fruntașilor săi de astăzi? Unde sânt rezultatele strălucite și uluitoare ale lucrării lor, prin care fruntașii bisericii unite au izbutit să întunece cu desăvârșire pe frații lor ortodocși?

Al poate în chestia sectanților, a pocăiților? Ați obținut aici succese superioare? V'am felicitat, în toată sinceritatea, dacă ar fi așa.

Dar, adevărul trististător este că parohiile uniților sânt neasămănat mai molipsite de veninul învățăturilor pocăismului, decât parohiile ortodoxe. Maramurașul și valea Someșului bună oară cu parohiile aparținătoare bisericii greco-catolice este atât de năpădit de sectanți, încât viața religioasă a țăranilor din vestitul colț de țară formează o vedenie lugubră cu îndreptățite învinovățiri trimise la adresa bisericii unite, care le propovăduiește cu atăta «rodnicie» credința... Pocăiților maramurașeni li s'a dus vestea.

Cine binevoiește dar a se îndeletnici în căutare de «documente», eată le poate ușor găsi, cu mult mai aproape: în casa și în turma proprie, la lumină, nu în întunec, pe drumul drept, nu pe potecile cu colțuri.

Pentru ex-părintele Podea

și pentru agenția „Microm“

Ex-părintele american Podea din Brașov publică, în *Leiborganul* său «Sămănătorul de neștină», un articol cu privire la cunoscutul scandal literar dela «Asociație», înșenat de și mai cunoscutul secretar I. Georgescu în colaborare cu I. P. S. său patron Mitropolitul Dr. V. Suciu dela Blaj.

N'am văzut articolul. Dacă totuși li facem cinstea unui comentariu scurt, e că ni l'a transmis «în nuce» agenția «microm» depe Târnave.

Cităm: «Mitropolitul Bălan al Sibului», cere prin zelul său de a aduce pe uniți la sinul bisericii ortodoxe, a provocat adânci divergențe în societatea intel-tualilor, o separație periculoasă în sinul preoției și o mare vrsjba între oamenii de rând, prin organele de publicitate de sub patronajul I. P. S. Sale și prin agenții cu cari s'a înconjurat — între cari și cumnatul I. P. S. Sale — a introdus dihonă confesionalismului și în sinul Asociației...»

*) Sublinierea noastră. N. R.

Lumea care a vrut să înțeleagă, s'a putut convinge din largile și documentatele noastre expuneri de adevărul revoltător al panamelei dela «Asociație». Acest adevăr l'am sintetizat în constatarea, că monseniorul I. Georgescu este cel puțin un plastograf, cu toate atribuțiile pe care le implică acest predicat, iar I. P. Sf. său patron un om care se joacă cu adevărul d-a «baba oarba». Toate acestea, firește având la bază tendința de a face din Oheorghe Lazăr un produs al culturii catolice și deci un agent al «unației», iar din «Asociația pentru literatură română și cultura poporului român» o sucursală a institutului «De propaganda fide».

Noi n'am făcut decât ceea ce eram datori să facem pentru cinstirea memoriei marelui dascăl al neamului, pe care lipsa de scrupole a unui scrib a încercat să-l zugrăvească cu cerneală din călmăra dlui prof. Dr. A. Russu — și pentru salvarea prestigiului celei mai importante instituții culturale din Ardeal, instituție care nu e obligată prin nici un paragraf al statutului său să adăostească pe plastografi, nici să patronizeze propaganda papistă între Români.

Dacă pentru fapta sa dl I. Georgescu n'a fost ales de președinte la «Asociație», iar I. P. Sf. său colaborator n'a fost ridicat la rangul de cardinal — nu noi sântem de vină.

Cât despre adevărul integral al descoperirilor noastre, el a fost confirmat prin însuși epilogul scandalului (redactorul «Unirii» încă și-a dat votul *pro*): secretarul unit al numitei instituții a trebuit să plece... hăt pe malul Mării Negre, în m'jlocită apropiere de... Insula Șerpilor, iar I. P. Sf. său patron să stea pilit după paravanul de hârtie al «Unirii» și să asculte la «Telefon» buchile ce li se spuneau prin «Telegraf». — Săpienti sat...

Nu mai cât ex-părintele american, care e supărat, nevoile-mare, că nu-l crestează nime nihilismul său neputincios și că nu poate să ajungă celebru decât prin ignoranța care-i scuza până și cele mai grosolane... necuviințe — *na vrea* să înțeleagă cine «a introdus dihonă confesionalismului în sinul Asociației». Domnia sa nu se simte bine decât în opoziție... Neagă din principiu, fiindcă d'a e cea mai ideală intrupare a spiritului de negație — semnul unui complet deschilbur sufletească. Și dacă nu ne-am da seama de tragicul acestei situații sufletești — ne-am îngădui cel puțin un zâmbet...

AVIZ

P. O. Domni protopresbiteri și On. preoți sânt rugați a ne trimite Calendarele nevândute, totodată și sumele incassate, în timp de 8 zile.

Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

*) Mă mir atunci de ce-o fi vrând să fie deputat într'un partid care fiind *regnicolar*, a ajuns odată desigur, la conducere. *Nota culegătorului.*

FOIȘOARA

Mijloace pentru combaterea alcoolismului

Comisiunea pentru alcătuirea proiectului de lege privitor la modificarea regimului băuturilor spirituoase s'a întrunit zilele acestea la înalta curte de conturi în București.

În ședința deschisă de dl ministru de finanțe Vintilă Brătianu, a luat cuvântul I. P. S. Sa mitropolitul primat Miron, ca să expună mijloacele cele mai potrivite pentru suprimarea patimei așa de răspândite a beției. Înaltul ierarh a zis următoarele:

Unul din cei întruniți aici sântefi un fel de specialiști în materia ce ne preocupă, parte ca producătorii de spirit în diferitele sale forme, parte vă ocupați cu desăcerea băuturilor spirituoase, ear alții — ca parlamentari și ierarhi — cunoștință de aproape viața poporului; și astfel presupunând că cunoașteți și urmările triste a alcoolismului, nu insist mai deaproape asupra acelor urmări. Constat numai că în unele ținuturi alcoolismul și beția au luat dimensiuni îngrijitoare, încât stăm în față unei adevărate primejdii naționale.

Conducătorii cu răspundere ai țării sânt datori a privi în față primejdia și a-i pune stavilă, orce jertfe ar cere și ori câte neplăceri ar produce. Eu ca ierarh al bisericii și ca român trebuie să doresc totală stărpire a acestei patime.

În acest scop, după părerea mea, se cer mijloace hotărâte și radicale. Măsurile de jumătate nu vor folosi aproape nimic, mai ales d-ca ne gândim cum moravurile noastre ade-seori calcă multe dispoziții legale ca și când n'ar exista. Deci și posibilitatea eludării dispozițiilor legii trebuie după puțină lustră.

O lege bună în privința reglementării spiritului se va putea face numai pe bazi unui studiu asupra legilor similare din țările care au stărpit beția. Eu n'am puțină nici timpul a aprofunda asemenea legi. Dar întrucât am umărit acest național flagel, bunul simț îmi indică unele mijloace pe care le cred ducătoare spre scozi dorit:

1. Contingentarea cantității de producție a spiritului în Ardeal și cum aud că se proiectează nu mi se pare mijloc radical, ci mă tem că ea va lăsa toate cum au fost, căci tocmai în Ardeal beția e mai lătită ca oriunde; ear căștigarea de brevete de cărciume prin corupție dela 10—25 mii lei acolo e mai acasă.

2. Deci va trebui ales în privința producției spiritului un sistem mai strict, pe care în-

suși statul să-l poată reglementa și controla, delăturându-se partea de căștig mai mare al particularilor, cari vor găsi fel de fel de căi lăturănice pentru a produce mai mult. Monopolul statului pare cel mai bun sistem, întrucât — unde există — se bea abia 1/3 din ceea ce se consumă în provincii fără monopol.

3. Statul va produce minimul admis și un spirit domol de tot, ear spirit cu țarie de peste 20, 25 la sută grade numai pentru trebuințe medicale, chimice, industriale etc.

4. Fierberea de rachiu din prune se va admite pentru proprietarii livezelor de pruni, etc., numai în mod provizoriu, până când fabrici și cupitoare, anume făcute, vor da puțină pregătire de marmelade, lutor, compoturi, prune uscate etc.

5. Fierberea de spirit din rămășița sfecelor, din care s'a extras zahărul (melasa) se interzice strict, întrebându-se acid sulfuric, otrăvă tare.

6. Aspre sancțiuni pentru cei ce aduc zaharină și esență de vin, cu ajutorul cărora se fac cele mai rele falsificări a băuturilor.

7. Ispita de a da la tot pasul de-o cărciumă trebuie nimicită nu numai prin cuvântul de propovăduire a preoților cari au pornit o vie mișcare pretutindenea, ci și prin închiderea tuturor ce-

„Revista Teologică“

— Numărul mai nou —

A apărut Nrul dublu 2-3, din anul acesta, al revistei pentru știința și viața bisericească *Revista Teologică*.

Primum număr al revistei s'a trimis deputaților congresuali și câtorva dintre deputații și noadelor eparhiale. În urma bunelor primiri de care s'a împărtășit publicația în cercurile mirenilor cari sânt membri în corporațiile noastre bisericești, redacția s'a simțit îndemnată să trimită acum revista *tuturor* de deputaților congresuali și sinodali din mitropolia întreagă. În speranța îndreptății că legătura încheiată între intelectualii mireni și între conducerea revistei va promova tot mai mult întărirea vieții religioase și sociale a credincioșilor bisericii ortodoxe din toată mitropolia.

Fascicolul acum apărut al revistei aduce, afară de studii de istorie și știință bisericească, articole despre unele probleme actuale cu bogate noțiuni și informații bisericești și culturale, scrise de redactorul prof. N. Colan, de colaboratorii Arhim. I. Scriban, Dr. G. Ciuhandu, P. Morușca ș. r.

Primum articol din numărul mai nou tratează cazul despre ortodoxia propovăduirii părintelui T. Popescu dela biserica „*Culbu cu barză*” din București.

În jurul cazului neobișnuit la noi, s'a desfășurat lungă discuție purtată de chemații și — mai vădit — de prea puțin cunoscuți într-o seară în chestiunea tălmăcirii sfintelor Scripturi.

Articolul Revistei stabilește totuși în ce consistă *abaterea* dela ortodoxie a părintelui T. Popescu care a eliminat sistematic părțile din liturghie cuprinzătoare de învățături dogmatice, pe care sfinții sa refuză a le crede.

Cum procedează biserica față de cei ce se abat dela credințele ei? Și pe aceștia ea îi învață să se întoarcă dela rătăcirile lor, — dar, dacă sfaturile ei rămân zadarnice și împotrivirea față de dogmele religioase se susține cu îndârjire, atunci celui ce se face vinovat de asemenea atitudine ea îi arată locul ce i se cuvine: adevărat afară din sânul ei. Dacă or ce societate are dreptul d'a cere respectul legilor și a ordinii sale, același drept revine desigur și bisericii: eliminând și dănsa pe cei ce, — lipsiți de curajul d'a suporta consecințele atitudinii lor, — nu reîntre în legalitate.

Aceasta este încheierea la care duce logica pur intelectuală; Mântuitorul însă a judecat pe păcătoșii *gata de pocăință* și cu *altă logică*, cu logica inimii. Sfântul Sinod nu a putea judeca altfel: stă dar în putința părintelui Popescu de a se întoarce depe calea apucată, împăcându-se cu biserica sa.

Aceasta este punctul de vedere al articolului care trebuie citit, și care ține să și lămurască cititorii exact, fără părtinire, așa cum pretinde o problemă de conștiință.

lor 53.500 cărcume, care profanează chipul voievozilor, zugrăviți în firmele lor. În ele se înturează cei mai mulți și se sălbătesc până la comitere de crime.

8. În fiecare sat să fie numai un local, de debit pentru băuturi spirtoase și acela în proprietatea primăriei. Corupția cu brevete ar înceta astfel dela sine. Unde-i comuna estinsă se poate admite v'o filială. Așa numitele restaurante vor fi supuse unui regim special cu sancțiuni pentru cazuri de beții.

9. În aceste locuri nu i permisă consumarea băuturilor spirtoase ci numai vindețea lor spre a fi duse acasă, unde membrii familiei exercită în majoritatea cazurilor controlul necesar, că să nu degenereze consumarea în beție. Pentru beții trebuie un regim aspru.

10. Venitul curat se va întrebuința de comune pentru zidirea, organizarea și conducerea de case naționale, cu lecturi instructive, sezători, cinematografe, producții și distracții și unde poporul dornic de taină, de convenire, va consuma ceai cu zahăr, limonade etc.

11. Și până atunci trebuie imediat dispus cu aspre sancțiuni, a se închide cărcumele din Dumineci și sărbători din presară, până a doua zi dimineața.

Parastas pentru eroi și tabloul lor

Duminecă, în 16 Martie a. c., s'a servit sub cerul liber, în curtea bisericii ortodoxe române din Sibiu, suburbiul inferior, parastas pentru eroii căzuți pe câmpul de luptă, în războiul pentru întregirea neamului. Tot atunci s'a sfințit un mare tablou, care cuprinde figurile celor 55 eroi, pentru care se servea parastasul, toți fii ai parohiei amintite.

Era ceva mai mult decât îndușoător când la desvălirea tabloului un murmur se auzea: erau plânsetele, lacrimile orfanilor, văduvelor și părinților.

La parastas au luat parte toate notabilitățile oficiale din Sibiu în frunte cu prefectul A. Boiu, — armata cu muzica, Ofiterimea cu colonelul Bădescu, comandantul regim. 90 infanterie, parohia și o mulțime de alt public. Parastasul a fost oficiat de p. asesor consistorial Dr. Ioan Stroia și de p. Romul Bucșa. A cântat corul corpurilor didactice dela școala primară de stat din loc întregit cu corul meseriașilor noștri. Corpul didactic învățătoresc a participat corporativ condus de directorul Nicolae Iordan, ca să aducă prinos răposatului lor coleg, eroul învățător Ioan Îmbăruș, văduvei și orfanilor acestuia.

Când tabloul a fost desvălit de însuși inițiatorul acestei mărețe serbări: Isidor Dopp, învățătorul școlii acestei parohii, muzica militară a intonat imnul regal. În tablou sânt așezate fotografiile eroilor împrejurul învățătorului lor Ioan Îmbăruș, care a căzut și el alături de ceilalți pe câmpul de onoare. Au murit cu toții pentru întregirea neamului românesc.

Parastasul a fost făcut din partea familiei eroului învățător Ioan Îmbăruș, iar tabloul din colectă a școlarilor dela școala primară din str. Lungă pe la părinții și rudele lor.

Serbarea a fost răsunată din toate punctele de vedere. La sfârșitul parastasului a vorbit p. Dr. Ioan Stroia, a urmat prefectul An. Boiu, colonelul Bădescu, Dr. V. Bologa în numele Asociației, inspectorul școlar Perescu în numele Ministerului, p. R. Bucșa și învățătorul Isidor Dopp.

După încheierea discursurilor tabloul a fost ridicat de doi domni coloneli și în sunetul muzicii militare a fost dus în școală. Apoi s'au împărțit din partea văduvelor de război din această parohie, la soldați și orfani colaci, vin și colivă, iar doi ofițeri și notabilități au luat o mică gustare în edificiul școlii. Tabloul este admirabilă operă a dlui profesor dela liceul Gh. Lazăr, Chidu.

Poporul s'a împrăștiat apoi mângăiat în inimă, că din sânul său a putut da patriei 55 eroi din o singură parohie. Cincizeci și cinci români ai unei parohii, împreună cu învățătorul lor, s'au dus și au murit cu toții, ca România, scumpa noastră țară, să se întregască, să fie mare și deapănarea să trăiască...

Exemplul inițiatorului acestei serbări, este demn de imitat.

12. Târgurile din Dumineci și sărbători se desființează.

Cu acestea și asemenea mijloacele cred eu, că vom putea colecta frumoasă mișcare a bisericii, ce s'a pornit în țară, și ne vom putea apropia de nobilul și patrioticul scop, scăpând țara și neamul de o mare plagă.

Internat pentru fii de proești. Consistorul din Cernăuți a hotărât de curând să cumpere pe șpeșele fondului bisericesc o realitate cu clădire spațioasă, într'una din străzile principale, pentru adăpostirea fiilor de proești dela școalele din Cernăuți, în schimbul unor taxe de întreținere cât mai reduse.

Știri ziaristice. În America a luat ființă un nou ziar românesc. Ziarul care apare săptămânal și se cheamă *Ecoul American*, urmărește trei scopuri, și anume: să informeze pe românii din America despre starea de lucruri din România, să informeze „pe cei de acasă” doritori de a lua tolagul pribegiei despre situația reală din America, și în fine să dea piept cu haita atât de numeroasă și bine organizată a calomnizatorilor și defăimătorilor României. Programul e frumos și nu putem dori decât izbândă noului confrate dela New York.

INFORMAȚIUNI

Intemnițare. În scopul de a sporii populația cu tot înadnsul, parlamentul turcesc din Angora a ținut să voteze legi, cari pedepsesc cu asprime pe cei care vor continua a rămâne burlaci după vârsta de 25 ani. Acel cari până la acest soroc nu se vor fi însurat, nevoiți sânt a plăti, deocamdată, a 4 a parte din averea lor. Sumele astfel strânse se predau băncilor agricole spre a înlesni căsătoriile țărănești. A rămâne burlac și după trecerea alor 25 de ani nu e permis nici unui funcționar al noului stat turcesc, nici chiar miniștrilor. Cine continuă și mai departe a nu se căsători, îndură temniță ani în șir și chiar muncă silnică, în rând cu tăciunarii și ucigașii. Iată avantajele, de care se fac față însăși însurații, și îndesebi familiile avute în copii, se numără înzestrarea cu moșioare gratuite, împrumuturi fără dobândă, educația și întreținerea copiilor săraci în asilele sau internatele statului. Băbații sub 50 de ani sânt îndemnați a lua în căsătorie o a doua sau și a treia femeie, tocmai fiindcă turcii, în marea scumpete de azi, începură a imita pe creștinii, luând și ei câte o singură femeie.

† Romul Cristoloveanu directorul școlii primare din Râșnov, după scurtă și grea suferință, a încetat din viață în 17 l. c. În etate de 55 ani. A fost înmormântat Miercuri în 19 l. c. în cimitirul ortodox din Râșnov. Corpul didactic și poporul nostru rășnovean pierde prin moartea timpurie a harnicului dascăl, pe un distins muncitor al școlii primare și al vieții publice din partea localului. Odihnească în pace!

Cel mai sigur loc în călătoriile cu trenul. Un călător, care se pricepe temeinic, scrie că, mergând cu trenul accelerat e mai bine să ne adăpostim în vagoanele dinapoi, însă nu în vagonul din urmă. Aceasta din cauză că la ciocniri, mașina și vagoanele dinainte ar fi îndurând cele mai mari stricăciuni, trenul accelerat fiind mai puternic ca celelalte. Din contra, la trenurile mixte și de persoane este mai bine să ne așezăm în vagoanele dinainte. Șederea cu spațele înspre mașină este mai potrivită, deoarece cu ocazia unei ciocniri grabnice scăpăm mai ușor de pericolul de a fi izbiți înspre băncile din față. Șederii în vecinătatea ușii ce duce în afară se cuvine întâietate, fiindcă de aici mai ușor ne putem rezeși din vagon, scăpând astfel de urmările ciocnirii sau derailerii și uneori de focul ce ar izbucni. În zilele noastre, când ciocnirile și derailerile se repetă așa des, cu deosebire în țara noastră, îndrumările de mai sus vor fi binevenite, presupunând firește că alegerea vagonului e cu puțință.

Barbarie. În comunele dela granița noastră cu Jugoslavia, cari urmează să ni se cedeze, sârbii au comis sălbăcie de nelncchipuit. În instituțiile publice, primăriile și școlile au luat sobele, dela oameni au încasat în pipă biruri grele, au tăiat copacii de pe lângă șosele, ș. a. Comunele care se întorc la sinul patriei adevărate, sânt să rare lipite pământului.

„*Lumina Satelor*” joale săptămânală pentru popor, ce apare la Sibiu, caută un administrator priceput și conștientios pe lângă teafă convenabilă, după înțelegere, cu conducerea tot. Intrarea în serviciu imediat.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrală. Dumineca viitoare va predica în catedrala noastră din Sibiu dl. Vasile Bucur, diacon.

Cura de catehizare. Duminecă, în 23 l. c. se ține, în legătură cu vecernia din catedrală, tălcuirea rugăciunii Tatăl nostru: Dumnezeu Tatăl. Va vorbi p. of. I. Beleuță.

Producțiune școlară. Corpul didactic dela școala primară urbană de stat Nr. 1, organizează cu elevii școlii, în sala teatrului. Duminecă în 23 l. c., o producțiune împreună cu recitări, cântece, dansuri, exerciții de gimnastică și teatru. Începutul la 3 ore d. a. Amânate în așie.

Spectacol de adio. Artiștii C. Antoniu, N. Velculescu și D. Grigoriu vor da Sămbătă, în 22 l. c., cu concursul mai multor amatori, în sala teatrului, o reprezentație de adio. Se vor juca trei piese în câte un act, două de Alexandri și una de Caragiale. Bilete se găsesc la Librăria Săteanului, str. Regina Maria. Începutul seara la ora 8.

572/924

(17) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II. din Brad, parohie de clasa primă, se publică de nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt cele fascinate în coala B. Este și casă parohială. Concurenții sânt poștiți a înainta cererile concursuale subsemnatului oficiu protopresbiterial și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare a se prezenta la sf. biserică spre a predica, eventual a celebra.

Brad, la 21 Februar 1924.

Oficiul protopopesc al Zarandului în înțelegere cu comitetul parohial.

Pompliu Piso, m. p.
protopresbiter.

Nr. 113/924

(10) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Răușor, protopresbiteratul Olteului, se publică nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile înscrise în conformitate cu normele în vigoare la oficiul protopresbiterial Olteul, în termenul deschis și până în 8 zile înainte de alegere să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Sercaia, 30 Ianuar 1924.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. Olteul.

Vasile Stolicanea
adm. prot.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipse de nișare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români, Biblioteca Universală, Lumea copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

Primăria orașului cu consiliu Hunedoara

Nr. 294—1924 adm.

(30) 2—3

Publicare

Târgurile de țară din anul 1924 ale orașului Hunedoara se vor ține în următoarele zile:

I. La 2, 3, 4 April st. n. târg de vite, ear la 5 April târg de mărfuri.

II. La 1, 2, 3 Iunie târg de vite, ear la 4 Iunie târg de mărfuri.

III. La 7, 8 Iulie târg de oi, la 9, 10, 11 Iulie târg de vite, ear la 12 Iulie târg de mărfuri.

IV. La 11, 12, 13 Noemvrie târg de vite, ear la 14 Noemvrie târg de mărfuri.

Hunedoara, la 14 Februar 1924.

Teofil Tulea,
primar,

Nr. 369/924

(25) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din Drăguș, protopresbiteratul ortodox român al Avrighului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fascinate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat și stolele parohiale statorite în sinodul parohial din 18 Februar 1924, precum și casă parohială și folosirea cimiterelor bisericilor.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și substearnă cererile concursuale înscrise conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial ortodox român al Avrighului în Avrigh, județul Sibiu, până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre o Duminică sau sâmbătă la biserică, spre a cânta cuvânta eventual celebra și a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig 19 Februar 1924.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al Avrighului în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Cădea
protopop

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Mare transport de mărfuri!

Au sosit și se desfac cu prețuri neobișnuit de ieftine diferite mărfuri textile (manufatură) ca: Șiftoane, giloturi, sefire, căptușeli, pantalonici, pânză tare de saltele și altele.

Vânzare engros (mare) pentru:

negustori, consumatori, asociațiuni de funcționari, orfeinate, internate etc.

Banca Centrală,
Filiala Sibiu,

(32) 1—1 Piața Prințul Carol Nr. 14.

Aducem la cunoștință Onor. public că am deschis în str. Regina Maria Nr. 36 (fost localul Băncii de Scont a României)

Un atelier special de Croitorie

unde confecționăm costume pentru dame și domni precum și reverenți pentru domni preoți.

Bazați pe experiența câștigată în capitalele occidentale, în special la Paris, sântem în măsură de a servi Onor. clienții cu tot felul de costume executate după un croiu elegant și efectuată după ultimele jurnale.

cu stimă

(28) 2—3

Lupaș & Popa

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană

PRIBEGII

comedie în 2 acte, localizare după NESTROY

de **Dr. Sebastian Stanca**

Prețul 9 Lei. — Plus porto poștal 5 Lei.

Vlăduțul mamei

comedie într'un act de LUPEANU

Prețul 7 Lei. Plus porto poștal 5 Lei.

„FRĂȚIA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Agnita

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Frăția» se invită la

a XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține Sâmbătă în 12 Aprilie a. c., la 2 ore în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul și propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghere cu privire la bilanș și la contul profit și pierdere; distribuirea profitului curat și darea absoluturului pe anul de gestiune 1923.

3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1924.
4. Alegerea unui membru în direcțiune pe durată de 6 ani.

5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiați sunt rugați să-și depună la cassa institutului acțiunile, eventual documentele de plenipotență cel mult până la 11 Aprilie st. n. a. c. la 12 ore din zi.

Dacă numărul acționarilor prezenți sau al acțiunilor reprezentate nu va fi de ajuns pentru a se putea aduce deciziuni valide, adunarea generală se va ține mai târziu cu o 1/2 oră în localul și cu programul sus indicat.

Agnita, la 21 Martie 1924.

(34) 1—1

Direcțiunea.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Activa		Bilanș la 31 Decemvrie 1923		Pasiva	
	Lei b.				Lei b.
Cassa	21,879.85	Capital		82,000.—	
Escont	31,075.—	Fond de rezervă		15,000.—	
Imprumut pe obligațiuni	842,213.50	Fond special de rezervă		11,000.—	
Efecte	84,600.—	Fond cultural		278.—	
Depozit la stat	10,000.—	Fond de pensii		4,000.—	
		Depuneri		845,571.60	
		Dividende neridicate		3,920.65	
		Interese transiț.		10,708.10	
		Profit curat		17,290.—	
				989,768.35	
	989,768.35				

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
	Lei b.				Lei b.
Interese: după depuneri	47,813.10	Interese: de escont		4,085.87	
Spese	2,761.12	dela imprumuturi pe obligațiuni		60,135.20	
Impozite	7,540.15	dela efecte		3,273.50	
Salare	11,170.—	Provizțiuni		19,079.80	
Profit curat	17,290.—				
	86,574.37				86,574.37

Agnita, la 31 Decemvrie 1923.

DIRECȚIUNEA:

Nicolae Gavrea m. p.

Emanuil Dutcuș m. p.

Ioachim Părau m. p.

Ioan Savu m. p.

Ioan Oros m. p.

Examinând conturile prezente le-am aflat exacte.

Agnita, la 21 Martie 1924.

COMITETUL DE SUPRAVECHIERE:

Dr. R. Curta, m. p., preș.

Eugen Muntean m. p.

R. Constantinescu, m. p., notar

Nicolae Ionașcu m. p.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane